

به نام خدا

امروز جلسه سوم از 8 جلسه آموزش هستیم ، و قرار هست در این قسمت مباحث (الف مدّی - یاء مدّی - واو مدّی) را یاد بگیریم.

الف مدّی

هر گاه بعد از حرف مفتوح ، الفی قرار گیرد (اَ) این الف باعث دو برابر مدّ و کشش صدای فتحه می شود و لذا به آن (الف مدّی) میگویند.

در قرآن های با رسم الخط فارسی ، فتحه قبل از الفِ مدّی را به صورت ایستاه علامت گذاری کرده اند (اَ) تا نشانگر تلفظ فتحه با صدای کشیده باشد .

صدای الف مدّی نزد تمامی حروف یکسان نمی باشد ، بعد از هشت حرف (خ - ص - ض - ط - ظ - غ - ق - ر) به صورت درشت و غلیظ (شبیه صدای (آ) در فارسی) و بعد از بیست حرف دیگر به صورت نازک و رقیق ادا میشود . این بدان علت است که الف مدّی از نظر حالت ، همیشه تابع حرفِ ماقبل می باشد ، حروفی که نازک و رقیق تلفظ میگردند ، الف مدّی بعد از آن نیز نازک و رقیق ادا می شود و حروفی که درشت و غلیظ تلفظ میگردند ، الف مدّی بعد از آنها نیز درشت و غلیظ ادا می شود . مانند :

ءَا - بَا - تَا - ثَا - جَا - حَا - خَا - دَا - ذَا - رَا
 زَا - سَا - شَا - صَا - ضَا - طَا - ظَا - عَا - غَا
 فَا - قَا - كَا - لَا - مَا - نَا - وَا - هَا - يَا

تمرین : کلمات ذیل یک بار به صورت تفکیک و بار دیگر به صورت ترکیب نوشته شده ، آنها را بخش بخش بخوانید.

ترکیب	تفکیک
قَالَ	قَالَ
مَالَهَا	مَا لَهَا
جَاهَدَ	جَاهَدَ
نَاصِرٌ	نَاصِرٌ
عَذَابٌ	عَذَابٌ
حُجْرَاتٍ	حُجْرَاتٍ
تَبَارَكَ	تَبَارَكَ
بِعَصَاكَ	بِعَصَاكَ

نکته : در کتابت اولیه ، الف مدّی بعضی از کلمات را به جهاتی نمی نوشتند ، بعد ها که قرآن را برای صحت تلاوت علامت گذاری کردند ، در چنین مواردی بعضی با اضافه کردن یک الف کوچک در کنار فتحه (—) و بعضی دیگر با ایستاده نوشتن فتحه (—) لزوم تلفظ الف مدّی را روشن ساختند ، در قرآن با رسم الخط فارسی از روش دوم (—) استفاده می شود ، مانند :

هَذَا - ذَلِكَ - سَمَوَاتٍ - أَبَاءٍ - قِيَمَةٍ

هر گاه بعد از حرف مکسور ، حرف یاء قرار گیرد (یِ —) این یاء باعث دو برابر مدّ و کشش صدای کسره می شود و لذا به آن (یاء مدّی) می گویند .

در قرآن با رسم الخط فارسی ، کسره قبل از یاء مدّی را به صورت ایستا علامت کرده اند (یِ —) تا نشانگر تلفظ کسره با صدای کشیده باشد .

صدای یاء مدّی نزد تمامی حروف یکسان و همانند صدای (ای) در فارسی اما با کشش بیشتر می باشد ، مانند :

ءِ یِ - بِی - تِی - ثِی - جِی - حِی - خِی - دِی - ذِی
 رِی - زِی - سِی - شِی - صِی - ضِی - طِی - ظِی
 عِی - غِی - فِی - قِی - کِی - لِی - مِی - نِی - وِی
 هِی - یِی

تمرین : کلمات ذیل یک بار به صورت تفکیک و بار دیگر به صورت ترکیب نوشته شده ، آنها را بخش بخش بخوانید.

ترکیب	تفکیک
کَلْبِی	کُ لِبِی
لَفِی	لَ فِی
صَلَاتِی	صَد لَاتِی
رُسُلِی	رُ سُد لِبِی
عِبَادِی	عِ بَادِی
قَمِیصِی	قَمِی صِی
أَرَادَنِی	أَ رَا دَنِی
سَفِیهُنَا	سَد فِی هُنَا

واو مدّی

هر گاه بعد از حروف مضموم ، حرف واو قرار گیرد (و) این واو باعث دو برابر مدّ و کششِ ضمّه می شود و لذا به آن (واو مدّی) می گویند .

شکل واو مدّی در قرآن ها با رسم الخط فارسی با عربی هیچگونه تفاوتی با هم ندارند .

صدای واو مدّی نزد تمامی حروف یکسان و همانند صدای (او) در فارسی اما با کشش بیشتر می باشد، مانند:

ء و - بُو - تُو - ثُو - جُو - حُو - خُو
 دُو - ذُو - رُو - زُو - سُو - شُو - صُو
 ضُو - طُو - ظُو - عُو - عُو - فُو - قُو - كُو
 لُو - مُو - نُو - وُو - هُو - یُو

تمرین: کلمات ذیل یک بار به صورت تفکیک و بار دیگر به صورت ترکیب نوشته شده ، آنها را بخش بخش بخوانید.

ترکیب	تفکیک
رَسُولَ	رَ سُو لَ
يُوفُونَ	يُو فُو نَ
قُلُوبِنَا	قُ لُو بُ نَا
يُوقِنُونَ	يُو قِ نُو نَ
يَقُولُونَ	يَ قُو لُو نَ
يُوعَدُونَ	يُو عَ دُو نَ

درس سوم هم به پایان رسید

امیدوارم موفق باشید

یا علی

